

آموزشکده فنی و حرفه ای
دختران گرگان «مأده»

دانشگاه فنی و حرفه ای-دانشکده دختران گرگان
معماری جهان- پیمان خانقلی

یونان باستان

Ancient Greece

Ancient Greece

فهرست

← چکیده

← تاریخچه

← جغرافیا

← فرهنگ و آداب و رسوم

← هنر

← معماری

چکیده

- ۱- هنر و معماری دوره ی آرکائیک
- ۲- هنر و معماری دوره ی کلاسیک
- ۳- هنر و معماری دوره ی هلنی

دوره های تاریخ و معماری یونان باستان

- معبد پارتنون
- دروازه ی پروپالایا
- معبد آتنا
- معبد آرختئوم
- معبد آرتمیس

- ۱- معبد باسیلیکا
- ۲- معبد پوسیدون
- ۳- معبد آرتمیس
- ۴- مجموعه آکروپولیس
- ۵- آگورا
- ۶- استوا
- ۷- بولئوتریون
- ۸- ثولوس
- ۹- استادیون
- ۱۰- گومناسیون
- ۱۱- تئاتر

معابد و بناها یونان باستان

تاریخچه

تمدن اژه:

- تمدن های هزاره سوم و دوم قبل از میلاد حوزه دریای اژه
- کشف بقایای شهرهای تمدن موکنایی (۱۲۰۰-۱۶۰۰ ق.م) که وامدار تمدن مینوسی (۱۳۰۰-۱۵۰۰ ق.م)

تمدن مینوسی:

- مینوس: پادشاه افسانه ای کرت در قرن ۱۶ ق.م
- مرکز آن جزیره ای به نام کرت (Crete) دارای قدمت بیشتر نسبت به تمدن موکنایی
- پیشتازی در اخذ دستاورد هایی از تمدن های بین النهرین و مصر و انتقال آن به یونان
- همسو بودن قدمت تمدن جزایر اطراف دریای اژه با بین النهرین و مصر

کرت:

دارای قوانین پیشرفته و معابد و اماکن فرهنگی و ارکان اقتصادی

تاریخچه

► موکنای:

- یورش اقوام موکنایی به جزیره ی کرتی در سال ۱۴۰۰ ق.م
- ایجاد یک **حکومت مرکزی** در اطراف دریای اژه
- دوران **میلیتاریسم** در تمدن اژه به دلیل ساخت شهرها به صورت ارگ و قلاع نظامی
- افول قدرت میلیتاریسم موکنای ← از قرن ۱۳ ق.م

← یونان باستان (Ancient Greece) :

- رشد و تکامل معماری ←
- افزایش جمعیت در سده ۸ ق.م ←
- توسعه ی شهرها
- تغییرات در شیوه کشاورزی، رونق دریانوردی و تجارت، ادغام روستاهای بزرگ و
- حدود ده قرن یعنی از اولین هزاره تا نیمه اول قرن یک قبل از میلاد

► دورین ها:

- از شاخه های اقوام آریا-اروپایی و مهاجر از استپ های جنوب روسیه
- ساکن بخش شمالی شبه جزیره ی یونان
- سرازیر شدن به سوی جنوب در اواخر هزاره دوم قبل از میلاد

تاریخچه

- اختراع الفبای یونانی:

آشنایی با نوع نگارش فنیقیان (مردمانی دریانورد بودند) و تغییراتی در الفبای فنیقی ها

- شروع به نوشتن ← از سده ی ۹ پیش از میلاد

- دوره شرق گرایانه ← دوره ابتدایی تاریخ یونان، دارای تأثیرات شرقی از نظر فرهنگی، دینی، اسطوره‌ای و هنری بر یونان

- هنر یونان در ایران ← پیش از دوره اسکندر، در زمان هخامنشی

- ۱۰۰۰ ق.م ← بنیانگذاری اولین منطقه ی شهری. این کار همزمان با سکونت آریاییان در ایران

- ۴۹۰ ق.م ← جنگ داریوش یکم هخامنشی با یونانیان

- ۴۸۰ ق.م ← جنگ خشایارشا هخامنشی با یونانیان

جغرافیا

■ سرزمین یونان باستان متشکل از **یونان و جزایر یونانی** که عبارتند از:

- یونان شمالی، مرکزی و جنوبی (پلوپونز) و همچنین جزایری که در سواحل شمالی (تراس) و شرقی (آسیای صغیر) دریای اژه.

- در جنوب شرقی اروپا
در کرانه های شمال شرقی دریای مدیترانه

- از شمال به مقدونیه و بلغارستان
از شمال شرقی به ترکیه
از شرق به دریای اژه
از جنوب به دریای مدیترانه
از سمت شمال غربی به کشور آلبانی

دنیای یونان باستان

جغرافیا

وضعیت خاص طبیعی و جغرافیایی :

- کوهستانی بودن (رشته کوه های فراوان)،
- قابل سکونت و مستعد برای فعالیت های کشاورزی .
- از یک سو دریا و از سوی دیگر کوهستان های صعب العبور
- کوه های صخره ای و پرشیب که دارای معادن سنگ آهن، مس و نقره و...
- بزرگترین عامل استقلال دولت شهرها و مانع برای تهاجم
- تشکیل دولت شهرهای کوچک مستقل در بخش های مختلف یونان.

ارتباطات ← صرفا از طریق دریا

- ایجاد زمینه های اقتصادی و تجاری
- شکل دادن به اوضاع سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و تمدنی یونان
- آشنا شدن با فرهنگ و تمدن دیگر جزایر و کشورهای حاشیه مدیترانه

فرهنگ و آداب و رسوم

← **باور** یونانیان باستان:

- کشف حقایق طبیعت از طریق
- سه عنصر در تمدن یونانی :
- ← **عقل**
- ← **انسان، طبیعت، عقل**

→ ایجاد **نخستین فرهنگ پیشرفته** در یونان توسط مینوسی ها که ۲۲۰۰ تا ۱۴۵۰ ق.م در کرت

- ← شکل گیری تمدن یونان
- ← برخورد با تمدن های پیشرفته کرت و میسن
- ← تداوم تمدن یونان
- ← با تولد «دولت شهرها» و «پلیس ها»

- اوج و قوت **طبیعت گرایی** یونان، جایگاه خاص طبیعت و زیبایی

- هجوم قوم بدوی تر به نام دوری ها به جنوب در ۱۱۰۰ ق.م

- کشف **تئوری انسانی** (تفکر عامل شناخت و معرفت) ← گذر از **تفکرات جادویی و افسانه ای** به **تفکر عقلانی**

در جهان بینی اومانیستی (انسان گرایی) یونان آن چه اهمیت داشته، انسان است که محور و مقیاس همه چیز است. و علت تمایز انسان از همه چیز، عقل است، عقلی که استدلال کردن آموخته باشد.

هنر

➔ **آغاز هنر در یونان** ← از طریق نیاکان پیش از تاریخ شان در دنیای تمدن اژه ای

هنر پیشاتاریخ اژه :

تقسیم بندی به سه نقطه ی جغرافیایی

۱- هنر سیکلادی

۲- هنر مینوسی

۳- هنر میسنی

- فروپاشی نظام اجتماعی عصر مفرغ و از میان رفتن شاهان قدرتمند و خدم و حشم شان باعث:

۱- از بین رفتن دانش مربوط به شیوه ی بنایی با سنگ تراشی، ساختن دژها و مقبره ها

۲- فراموش شدن مهارت خواندن و نوشتن

هنر

← دوره بندی هنر یونان

Geometric

الف- هنر دوره هندسی (۷۰۰-۱۱۰۰ ق.م)

Archaic

ب- هنر و معماری دوره آرکائیک (کهن) (۴۸۰-۷۰۰ ق.م)

Classic

ج- هنر و معماری دوره کلاسیک (۳۲۳-۴۸۰ ق.م)

د- هنر و معماری دوره هلنیستی یا یونان مآبی (قرن ۴ ق م تا حدودا میلاد مسیح) (۱۴۶-۳۲۳ ق.م) Hellenistic

دوره هلنی پسین (۳۰-۱۴۶ ق.م)

هنر

← هنر دوره هندسی :

- بهبود اوضاع اقتصادی، بیرون آمدن یونانی ها از انزوا و شروع تجارت با همسایگان شرقی و غربی خود
- شکل گرفتن نقاشی روی سفالینه ها با نقش مایه های انتزاعی
- بازگشت دوباره پیکر انسان به موضوع نقاشان و جان بخشیدن به هنر پیکره سازی بزرگ اندازه

→ نقاشی روی ظروف:

- ابتدا استفاده از عناصری با روش های تزئینی سبک میسنی
- استفاده از شکل های راست خط با نوارهای فشرده به جای شکل های با خطوط خمیده
- اوج گیری سبک هندسی با استفاده از پیکره انسان (انتزاعی)

→ پیکر تراشی:

- کهن ترین پیکره ها سده نهم ق.م
- شبیه سازی های کوچکی از جانوران و پیکره های انسان

گلدان دیپولون، سده ۸ ق.م.
موزه ملی آتن

جنگاور مفرغی اواخر سده ۸ ق.م.
موزه ملی آتن

کوزه دیپولون، سده ۸ ق.م.
موزه متروپولیتن نیویورک

هنر

هنر دوره آرکائیک :

- رشد سریع تجارت و زندگی شهری با معیارها و نیازهای جدید.
- به معنی **قدیمی (کهن) مرحله شرق گرایی**.
- ظهور جانوران و هیولاهای مرکب متعلق به خاور زمین
- ساختن نخستین بنای سنگی از زمان سقوط پادشاه میسنی مانند پرستش گاه های یونانی

تندیس های پیکر نما :

- ظهور تندیس بزرگ، آزاد ایستاده نخستین بار در حدود ۶۰۰ ق.م
- توجه هنرمند یونانی به اجزا اصلی پیکره بر خلاف هنرمندان مصر و بین النهرین
- ظاهر نشدن پیکره برهنه زن تا سده چهارم پیش از میلاد
- آگاهی هنرمند از اصل ایستایی متعادل
- ابتدا نقش برجسته ای در طراحی بیرونی و قرار گرفتن در محل های بدون کارکرد ساختمانی
- در افریز و سنتوری ها
- دارای رنگ آمیزی

گلدان فرانسوا

دوشیزه یونانی جزیره پیلوس
حدود ۵۳۰ ق.م

پیکره جوان کریتیوسی
حدود ۴۸۰ ق.م

هرا از ساموس
از نخستین نمونه بزرگ
و آزاد ایستاده-۶۵۰ ق.م

هنر

هنر دوره کلاسیک:

- دوران ثبات و شکوفایی تمدن و هنر یونان ، قرن ۵ و ۴ ق م
- شروع با شکست ایرانیان از یونان به یمن اتحاد دولت شهرهای هلنی و افول با شروع جنگ های پلوپونز
- افزایش آثار دنیوی و تضعیف رابطه مذهب و هنر (هنر خدمتگزار مذهب نیست)

مخلوط کن آرگونوت
۴۵۵-۴۵۰ ق.م

پیکره تراشی

- تعادل بین واقعیت‌های ساختمانی با ضروریات زیبایی کمال مطلوب
- تناسب به عنوان مساله محوری (همانند معماری)

- درآمیختن رئالیسم، عظمت ساختمانی و تنوع در طرحی یکپارچه
- سازماندهی بخش های گوناگون پیکره ← پیکره طبیعی به نظر می رسد
- دوره پسین کلاسیک: گرایش به انسانی کردن جلوه های گوناگون هستی
- فیدياس، پولوکلیتوس

نقاشی

- ایجاد تصور ژرفا درنقاشی

- تاریک و روشن کردن پیکره ← تاثیر سه بعدی (مشابه تندیس ها)

رواق دوشیزگان ارختوم

مرد نیزه دار ۴۵۰-۴۴۰ ق.م

هنر

← هنر دوره هلنیستی:

-بکار بردن واژه هلنیسم برای اولین بار در ۱۸۳۶ م توسط یک تاریخ دان آلمانی

- آغاز شدن با مرگ اسکندر(۳۲۳ق.م) و به طول انجامیدن در حدود سه قرن

-از دست رفتن اعتبار هنر اصیل یونان

-تحت تاثیر عناصر فرهنگی و هنری مشرق زمین

-نزول بینش هنری هنرمند از اوج آرمانهای متعالی به حسیض زندگی روزمره(کم نشدن مهارت)

■ پیکره تراشی:

-گسترش محیط فضایی پیکره برای ایجاد تصور صحنه ای که پیکره بتواند به عمل برسد

-نفوذ موضوع عذاب و نمایش تجسم آلام و اضطراب ها و جنبش های نامنظم و تشویش آمیز روح و جسم

-شبهات تدبیرها با دوره باروک

-ارتباط تندیس هلنی با محیط اش، جلوه کردن به سان موجودی زنده، جان دار و عمیقا احساس برانگیز.

-وحدت تصویری با حرکت نور و اختلاف سایه

دوره کهن (دوره خامی، ناآزمودگی)

دوره کلاسیک (دوره موازنه، اعتدال، -هماهنگی)

دوره هلنی (دوره پیری و مهجوری)

الهه پیروزی ساموتراس حدود 190 ق.م
موزه لوور پاریس

معماری

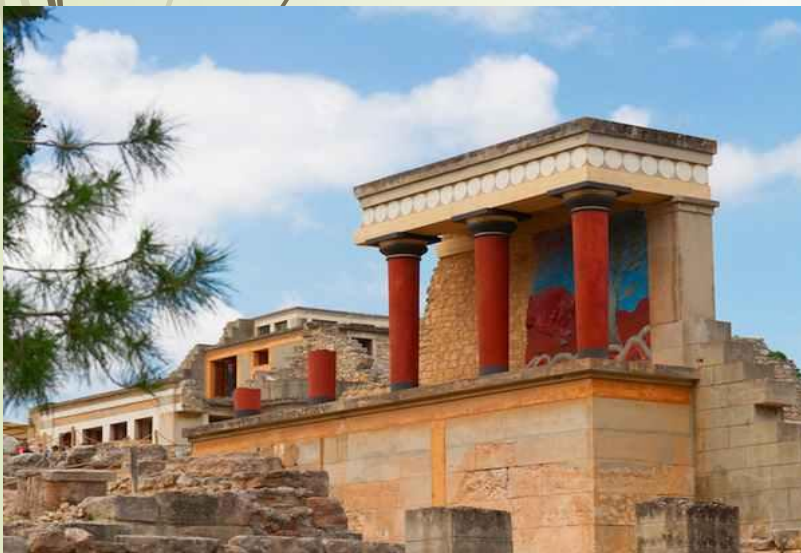
← تمدن اژه

➤ کاخ کنوسوس:

- سال ۱۵۰۰ ق.م متعلق به بقایای کاخی در جزیره کرت
- نمونه پیشرفته تر کاخ های بین النهرین در ساماندهی فضاها، مراتب دسترسی و شکل گیری حجم های پروخالی
- پلکان ← یکی از عناصر مهم معماری این کاخ
- عمده مصالح ← خشت و چوب
- انسجام کامل فضاهای عملکردی
- قرارگیری به دور یک فضای باز مستطیلی و دو تا چهار طبقه متناسب با کاربری

▪ ستون ها:

- مخروطی وارونه ← بهترین راه جوانه نزدن چوب خشک نشده
- ستون و سرستون ← از جنس چوب و بازسازی با سنگ
- رنگ آمیزی ستون ها به رنگ قرمز روشن و یا سیاه با کارکرد آیینی

کاخ کنوسوس، ۱۵۰۰ ق.م

معماری

▪ نوآوری تازه در معماری و تکنولوژی تأسیسات:

- استفاده از پنجره ← مبین مصالح و موادی برای عبور نور از خود
- سیستم فاضلاب و لوله های آب آشامیدنی سفالی

▪ ساماندهی فضاها:

- ارگانیک و بدون طرح اولیه، فضای باز مرکزی (حیاط مرکزی)
- راهروی شمالی جنوبی، ضلع غربی حیاط:
- مجزا نمودن فضاهای اداری و تشریفاتی از فضاهای خدماتی مانند انبار
- راهروی شرقی غربی، ضلع شرقی فضای باز مرکزی:
- جدا نمودن فضاهای مخصوص سلطنتی و
- تالارهای پذیرایی جنوب از اتاق های خدمه شمال

معماری

← تمدن موکنای:

➡ **ارگ تیرونس (Tiryns):**

- با نقشه ای کاملا طراحی شده، برعکس کاخ های تمدن مینوسی (بدون نقشه و ارگانیک)
- داخل حصاری با ضخامت دیوار ۶متر

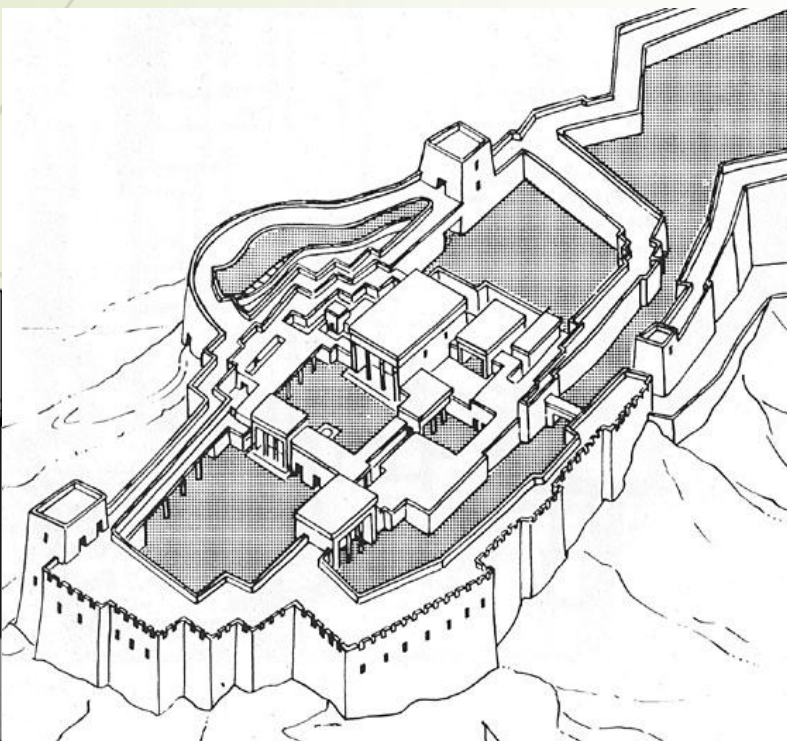
➡ **هسته اولیه**

- ساخت بین سال های ۱۴۰۰ و ۱۲۸۰ ق.م
- توسعه بخش شمالی بین سال های ۱۲۰۰ - ۱۲۵۰ ق.م
- بخشی از شبکه دفاعی یا یک راه تشریفاتی

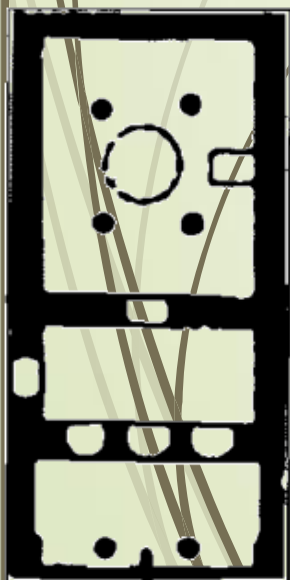
➡ **تالار بارگاه**

- مهم ترین بخش ارگ
- معماری :

- بازتاب هسته ی مرکزی یا به عبارتی مقصوره معابد یونانی
- فضای اصلی با یک آتشدان در وسط و چهار ستون جهت نگهداری سقف
- پلان مستطیل شکل به صورت ۳ اتاقه

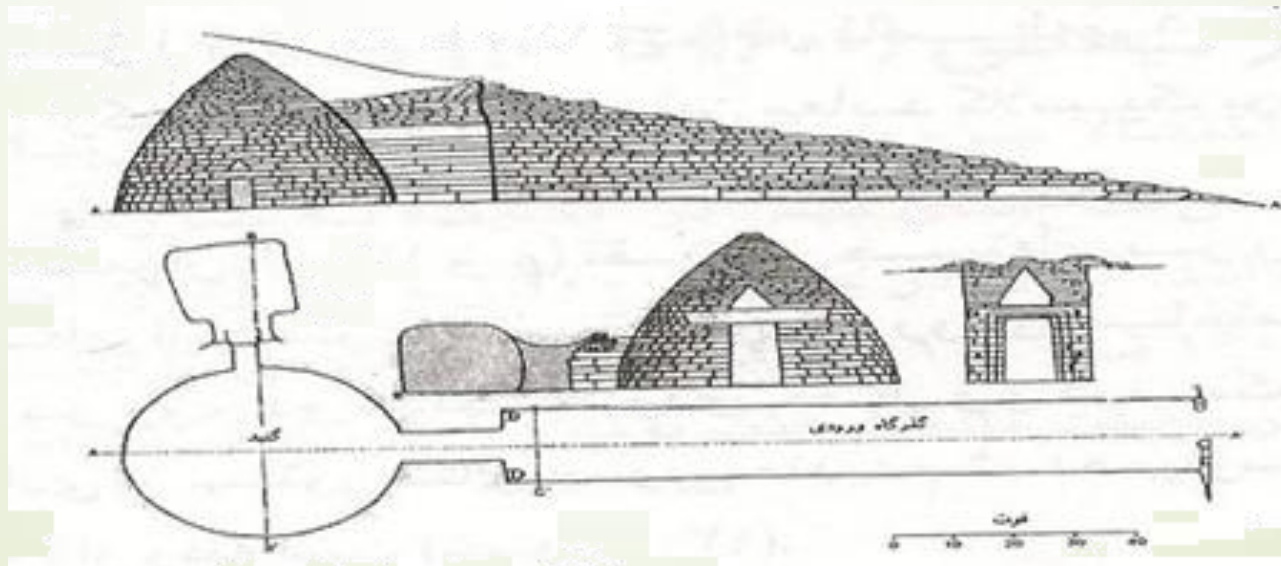
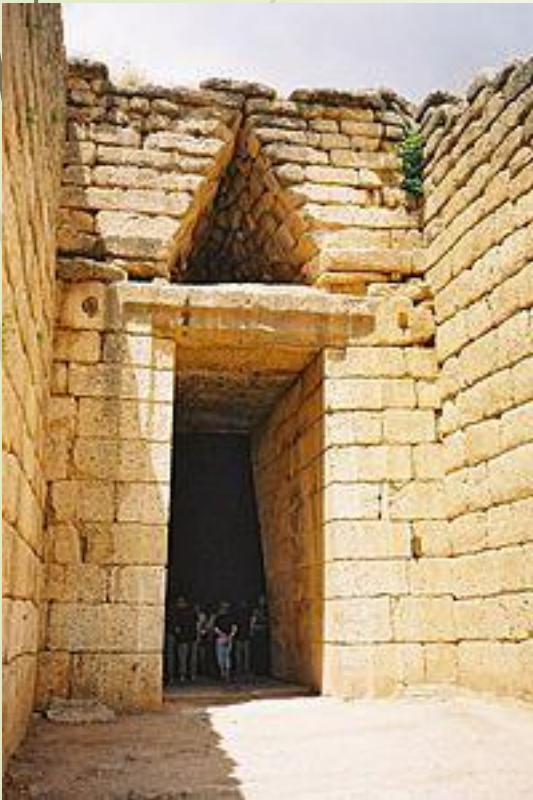
تالار بارگاه. ارگ تیرونس

معماری

■ خزانۀ داری آترئوس (Atreus):

- مقبره ای برای اجساد مومیایی شده پادشاهان موکنای
- در حدود سال ۱۳۰۰ ق.م به شکل گرد (Tholos / ثولوس) و با سازه ای گنبدی شکل در دل یک تپه ی خاکی
- راه ورودی گذشتن یک گذرگاه سنگی طولانی
- ارتفاع داخلی گنبد از سطح زمین ۱۳ متر و تماماً سنگی
- هر رج پایینی بیرون تر از رج بالایی باعث کندویی شکل شدن فضای داخلی

خزانۀ داری آترئوس

معماری

دروازه شیران:

- ساخت حدود سال ۱۲۵۰ ق.م
- شهرت به خاطر نقش برجسته
- دروازه ی بیرونی ارگ میسن

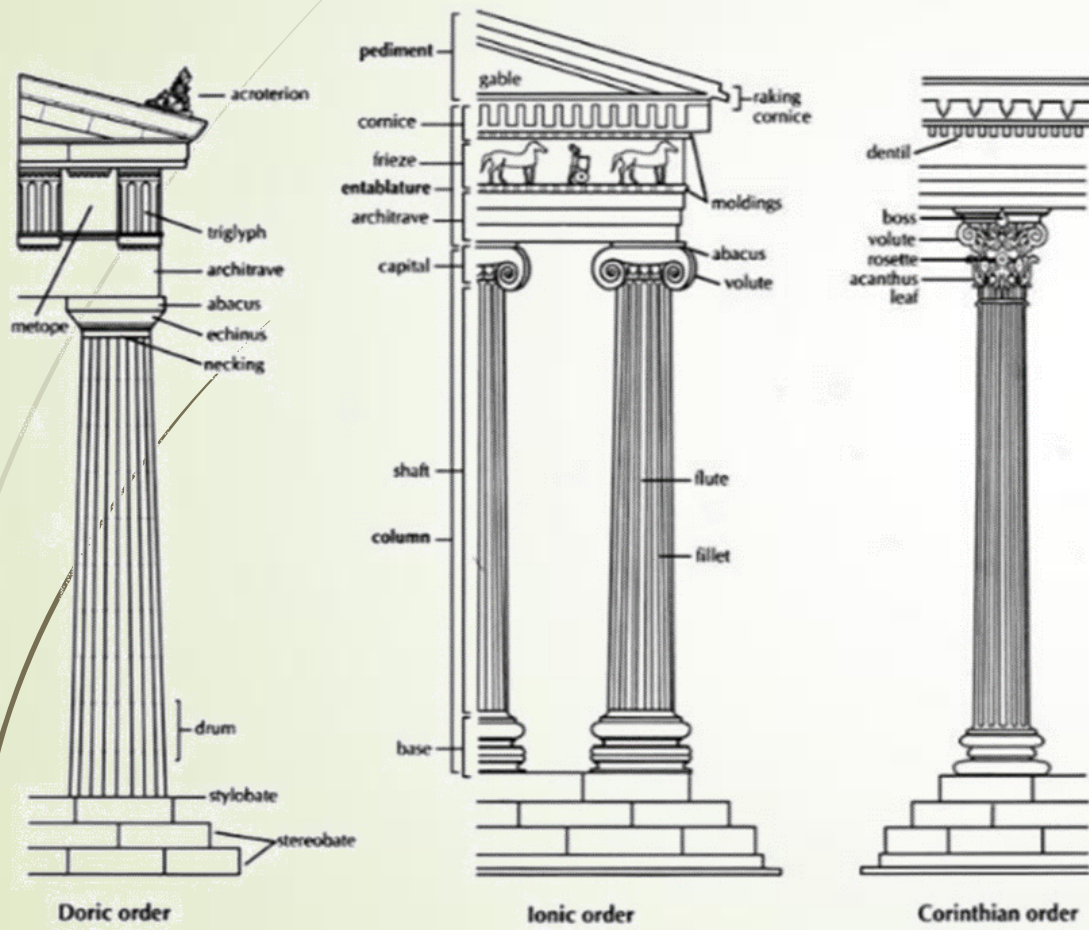
قراردادن دو تخته سنگ عظیم به صورت عمودی با یک حمال افقی ← در میان دیوارهای بیرونی آن
- پر شدن فضای تاق نمای بالای دروازه با قطعه سنگی، دارای کاری پیکره ی دو شیر استیلیزه در طرفین نمای ستونی
شیرها: ظریف تر و استیلیزه تر از، همتاهاى خود در بین النهرین.

دروازه شیران

معماری:

Ancient Greece

← نظام-های معماری یونان باستان

■ سبک ستون سازی

- ۱. دوریک (Doric Order)
- ۲. یونیک (Ionic Order)
- ۳. کرنتی (Corinthian Order)

اجزاء هر نظام ← نام مخصوص به خود دارند.

راه تشخیص هر نظام ← شناخت سرستون آن

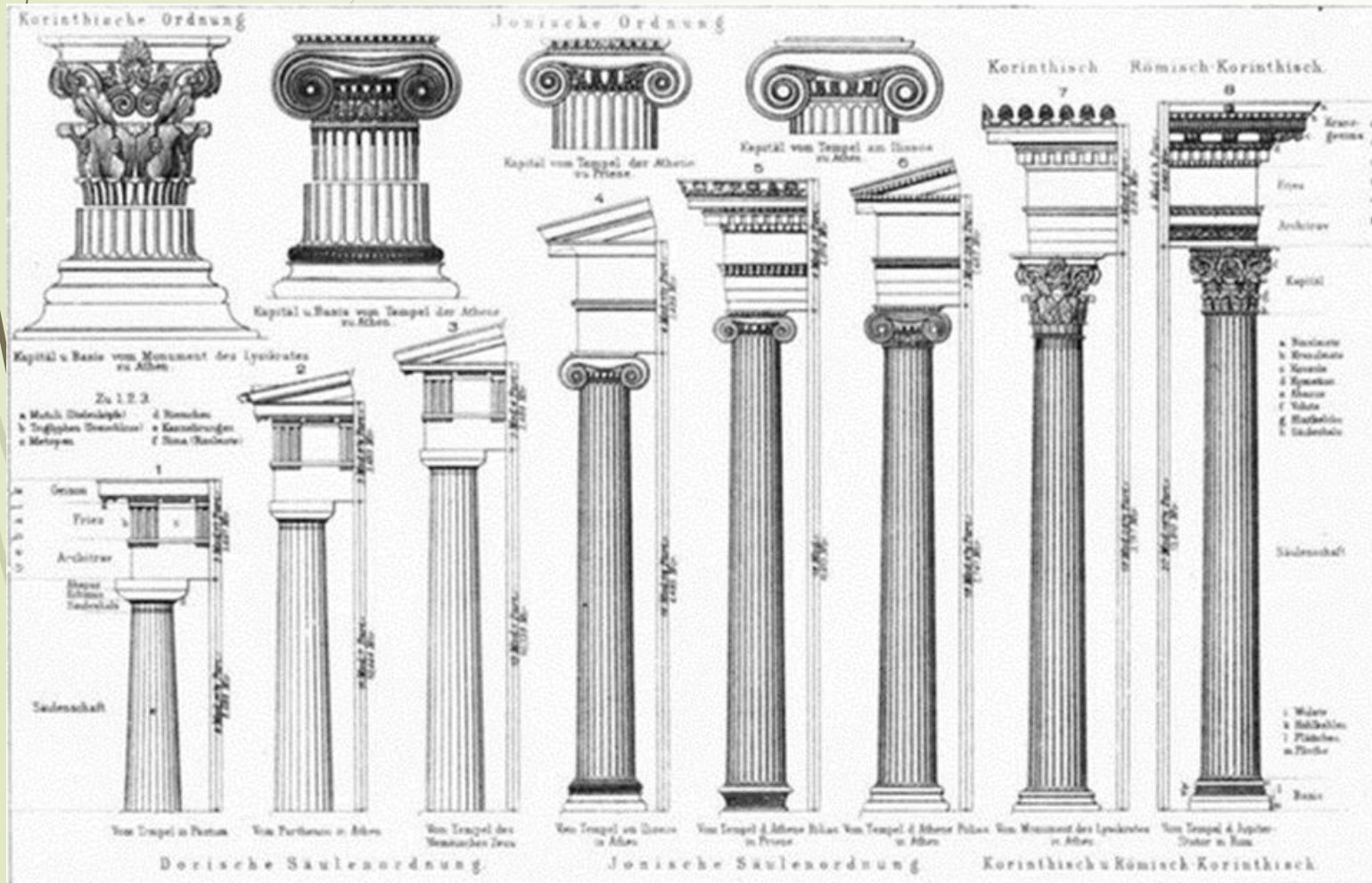
دوریک

یونیک

کرنتی

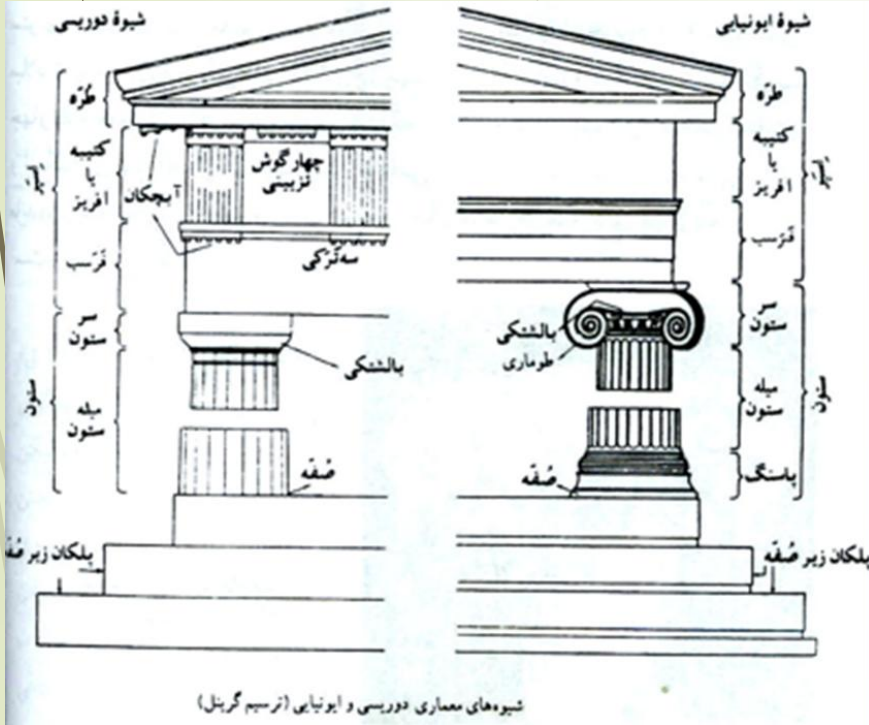
معماری

مقایسه نظام-های معماری یونان باستان

معماری

Ancient Greece

← ۱_دوریک:

→ قدیمی ترین نظام معماری یونان. متعلق به قوم دوری و در حدود قرن ۶ ق م است.

→ قطر ستون دوریک ۱ به ۴/۵۰ یا ۱ به ۵/۵۰ است

→ ساختار نظام:

الف)ستون

← میله یا بدنه ← سطح با شیارهایی عمودی و کم عمق به نام «خیاره» یا «قاشقی»

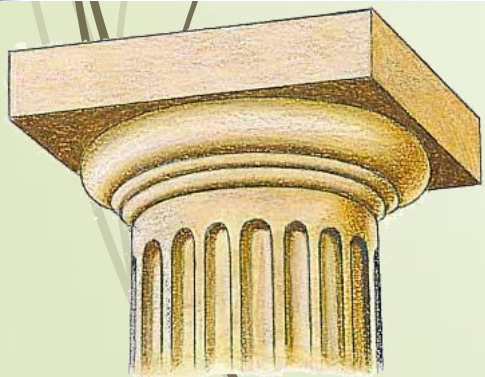
← سرستون ساده، بدون تزئین از یک بالشتکی و سرستون(چهار گوش) روی آن

ب)پیشانی

← فرسب ردیفی از سنگ های قالبی افقی مستقیما روی سر ستون

← افریز عنصر ساختمانی افقی با نقوش برجسته تزئین شده روی فرسب

← قرنیز طره

نظام دوریک

معماری

➤ معابد:

-ظاهری تنومند و تناور ، ستون ها محکم بر سکو یا صفه ای پله دار
-قرار گرفتن تمام قالب سنگ ها بدون ملات

عقیده ویتروویوس (Vitruvius)، معمار رومی:

تناسبات این نظام برگرفته از تناسبات اندام یک مرد یونانی دوریایی است.

معبد پوسیدون، پایستوم

معماری

← ۲- یونیک:

➤ خاستگاه این نظام در تمدن مصر

➤ قطر ستون یونیک ۱ به ۹ یا ۱ به ۱۰

➤ شکل گرفتن ترتیب هماهنگ اجزاء و تناسبات این نظام در قرن ۵ ق.م

➤ تفاوت با دوریک:

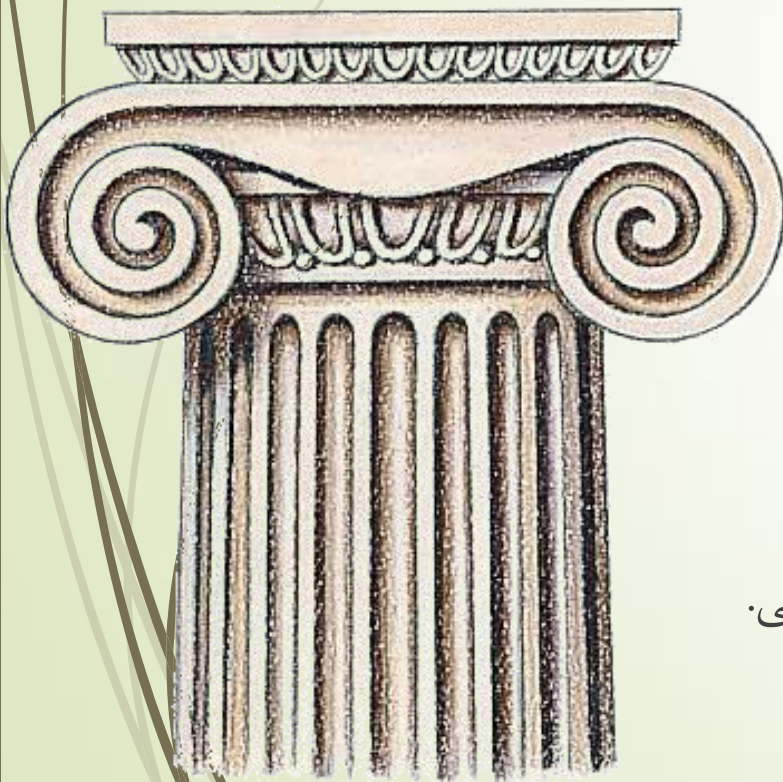
-ستون بر پاستونی مزین به نقش برجسته

پلان پاستون در کهن مدور، بعدها مربع

-میله ستون باریک تر و کمتر بودن خاصیت تحدب و نازکی روبه بالا

مهم ترین مشخصه ← سرستون، مشتمل بر دو طومار، در میان یک بالشتکی و سرستونی.

و بیرون زدگی اندکی از میله ی ستون

معماری

Ancient Greece

■ معابد:

ظاهری ظریف تر و کشیده تر و تزئینات آزادتری نسبت به معابد دوریک
تناسبات برگرفته از اندام یک زن یونانی

سرستون یونیک دارای شکل های متنوعی بوده و دارای فرمی ثابت با هندسه ی مشخص نبود

u22836092 fotosearch.com

معبد آرتمیس در افسوس

معماری

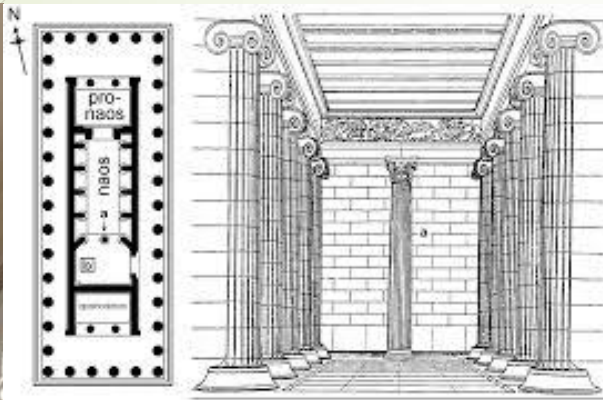
Ancient Greece

← ۳- کرنتی:

- در اصل چیزی بیش از یک سرستون با تناسبات و اجزای نظام یونیک نیست
- دارای تزئینات گیاهی
- جایگاه خاصی ندارد و صرفا سرستون است با ملحقات نظام یونیک
- نمایی از برگ های گیاه مدیترانه ای به نام کنگر به دور حجم گلدانی شکل

➤ قدیمی ترین نمونه:

- سرستون فضای داخلی معبد آپولون در باسای اثر ایکتینوس سال ۴۲۰ ق.م
- نسبت به نظام های پیشین جایگاهی بسیار ضعیف و بی اهمیت در معماری معابد یونانی که بالندگی و شکوفایی آن را در معماری روم می توان دید.

معبد آپولون

سرستون

برگ کنگر

نظام کرنتی

معماری

Ancient Greece

معابد ←

ساده بودن این معابد برخلاف بناهای پر زرق و برق بین النهرین و مصر

پشت بام شیب دار

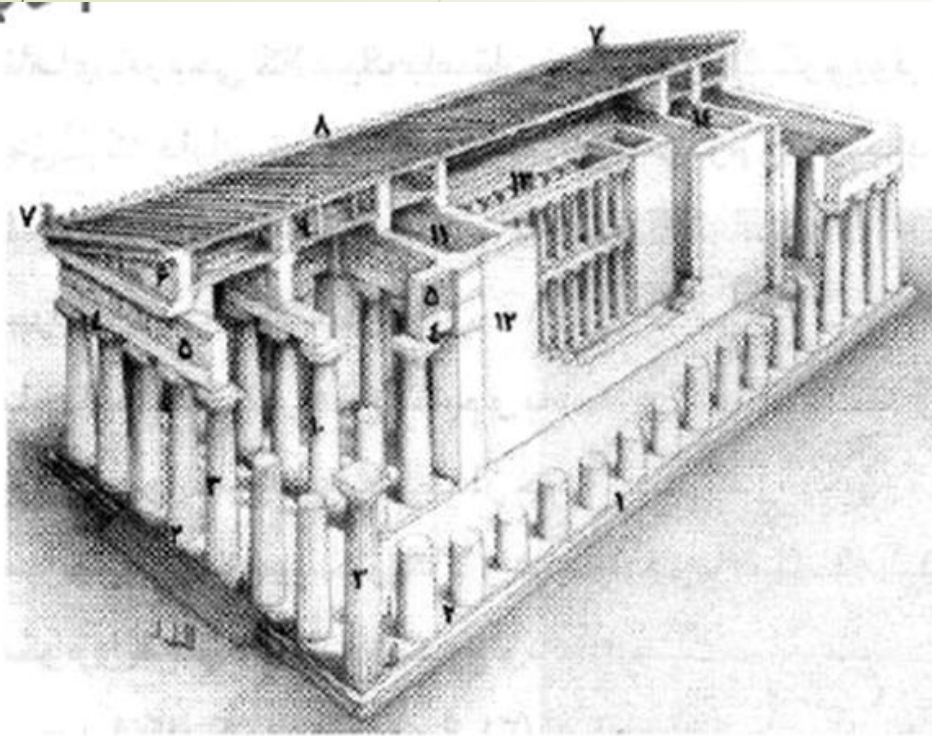
نما ظاهرا مستطیلی، ولی ناشی از خطای باصره،

نمای بیرونی شکل تر از فضای داخلی برخلاف معابد مصری و هندی

با محیط پیرامون خود هماهنگی کامل و بنا روبه فضای باز

زیباترین محل برپایی بر بلندی های مشرف به دریا، یا کوه های دور دست

قربانگاه مقابل معابد برای مراسم دینی و انجام نیایش در بیرون پرستش گاه بود نه در داخل آن

معماری

- **نخستین معابد** به دلیل فقر جامعه چوب و آجر، با گذشت زمان از سنگ، آهک و در نهایت از سنگ مرمر در تزیینات
- با گذشت زمان شروع به ساخت معابد سرپوشیده ← برای پرستش و محافظت از مجسمه خدایان

➤ مقصوره (نائوس):

- هسته مرکزی (مقصوره / Cella) محل مجسمه خدایان، محصور در بین ردیف هایی از ستون ها
- گاهی بدون ستون اما به تدریج اضافه کردن یک ردیف ستون برای حمل بار سقف سنگی در دو طرف آن و در امتداد یکدیگر
- دارای یک ایوان ستوندار پیشین به نام پرونائوس
- معبدی که دور تا دور مقصوره را یک ردیف ستون احاطه می کرد معبد دور ستونی یا پرستیلیون
- در بعضی موارد دو ردیف ستون قرار می دادند مانند معبد آرتمیس
- به ندرت دارای پنجره
- گاهی به صورت دو طبقه

معماری

Ancient Greece

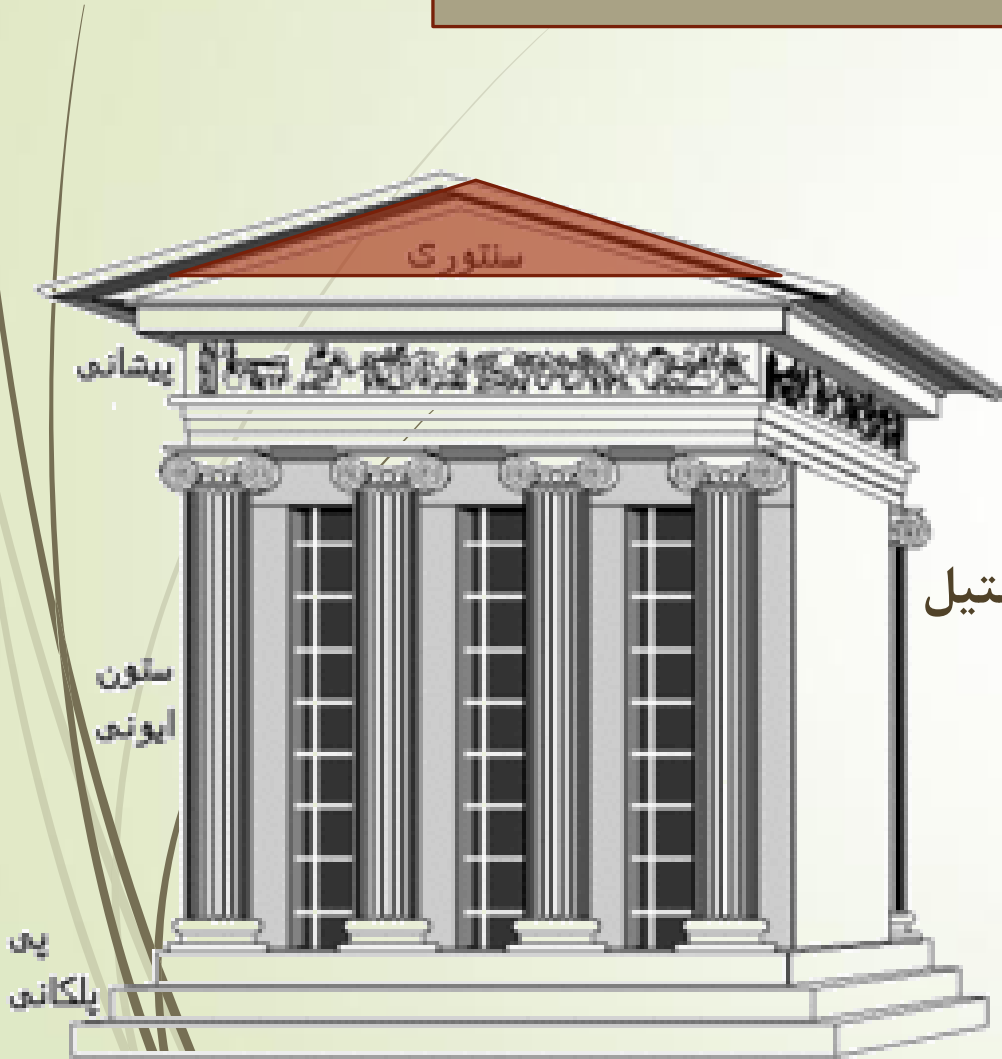
■ سنتوری:

مثلی شکل و دارای دو طره افقی مایل.
حجاری نقش برجسته مربوط به الهه ی معبد

■ طبقه بندی معابد براساس ردیف ستون های ورودی :

- ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸ ستونی

- معابدی که در رواق جلویی ستون داشتند : پیش ستونی یا پروستیل
- معابدی که رواق ستون ها در قسمت عقب بود : پس ستونی یا آنفی پروستیل

سنتوری

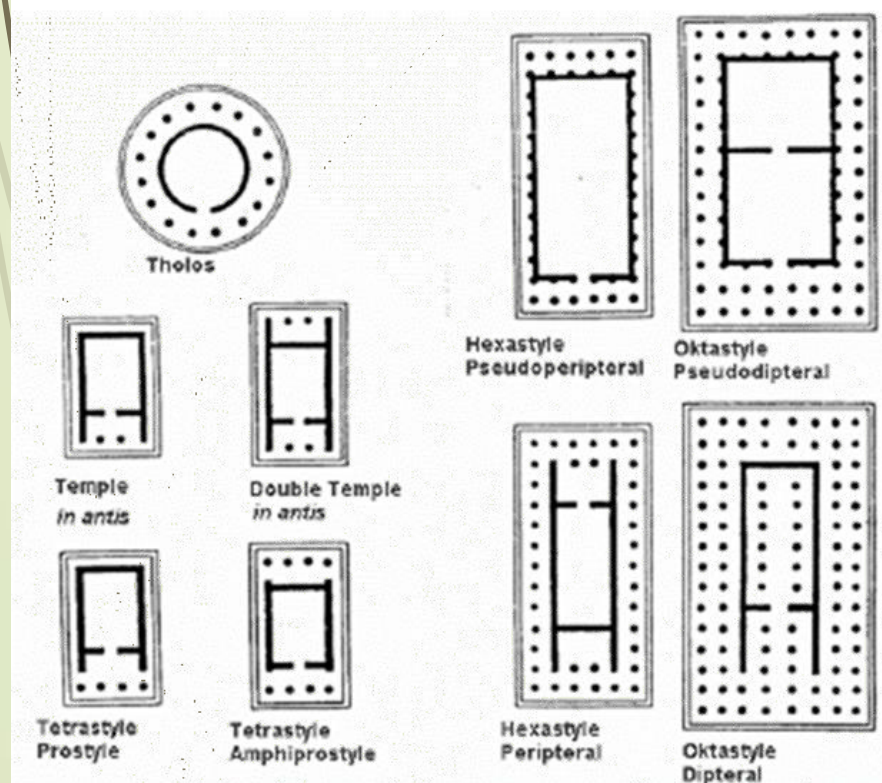
معماری

Ancient Greece

← باسیلیکا:

- ▶ طرح معماری معبد باسیلیکا معروف به اولین معبد هرا جزء معابد دوریک در سایت پایستوم در جنوب ناپل سال ۵۳۰ ق.م
- ▶ معبدی دور ستونی ۹ در ۱۸ با یک ردیف ستون هفت تایی در وسط مقصوره
- ▶ طبق روال معابد یونانی، به کار بردن مصالح سنگی بدون ملاط و به صورت خشکه استفاده از میخ و گیره ی فلزی برای اتصال سنگ ها

↓
مقاومت در برابر نیروهای طبیعی

انواع پلان معابد

معماری

← پوسیدون:

- معروف به **دومین معبد هرا** حدود سال ۴۶۰ ق.م در پایستوم
- فضای داخل مقصوره دو ردیف ستون هفت تایی به صورت دو طبقه اجرا در آمده
- معبدی دور ستونی ۶ در ۱۴ با دو ردیف ستون هفت تایی در مقصوره

➤ اختلاف با باسیلیکا:

تعداد ستون ها، نحوه ی قرار گیری دو ردیف ستون در فضای مقصوره، بزرگ تر از باسیلیکا
فاصله ستون های بیرونی بسیار نزدیک تر و ستون ها مستقیماً در زیر پیشانی

معبد پوسیدون، پایستوم

معماری

Ancient Greece

← آرتمیس:

➤ معابد یونیک، در افسوس در حدود نیمه ی اول قرن ۶ ق.م

➤ مانند معابد دوریک، معبدی دور ستونی است.

➤ یکسان نبودن تعداد ستون چپ و راست

➤ اختلاف با دوریک:

فضای داخلی برخلاف معابد دوریک بدون ستون

-به شیوه ایونیک در آسیای صغیر ساخته شده

تصویر شدن نقوش برجسته جنگجویان نیزه بدست الهه آرتمیس

معبد آرتمیس در افسوس

معماری

← آکروپولیس (قرن ۸ ق م)

-نامی عمومی به محل مرتفع شهر.

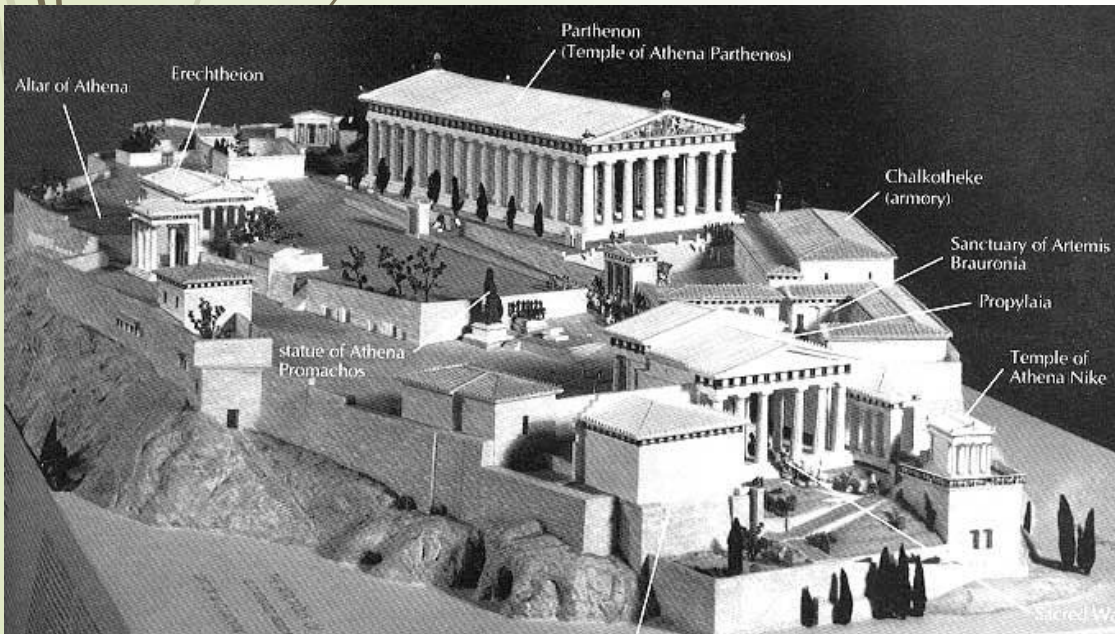
-همچنین مرکز مرتفع شهرهای قدیمی یونان و قلعه محصور آن

-در شکل گیری اولیه شهرها برای دفاع از کشتزارها و املاک خود، به ساخت یک دژ بر روی تپه ای قابل دفاع، جایی در دشت.

-دارای استحکامات و محل اقامت شاه محل تجمع سران شهر و مرکز مذهبی

در ابتدا تمام شهر را در خود جای می داد

به تدریج تبدیل به بخش مقدس و مذهبی شهر.

سایت آکروپولیس

معماری

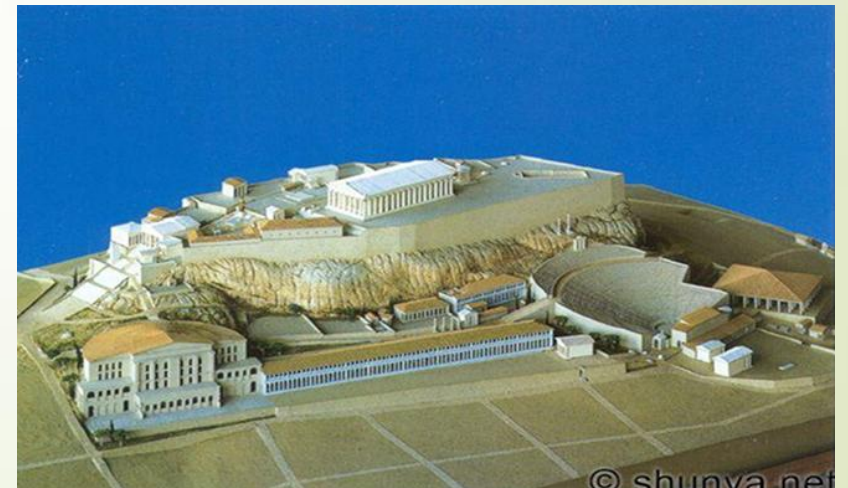
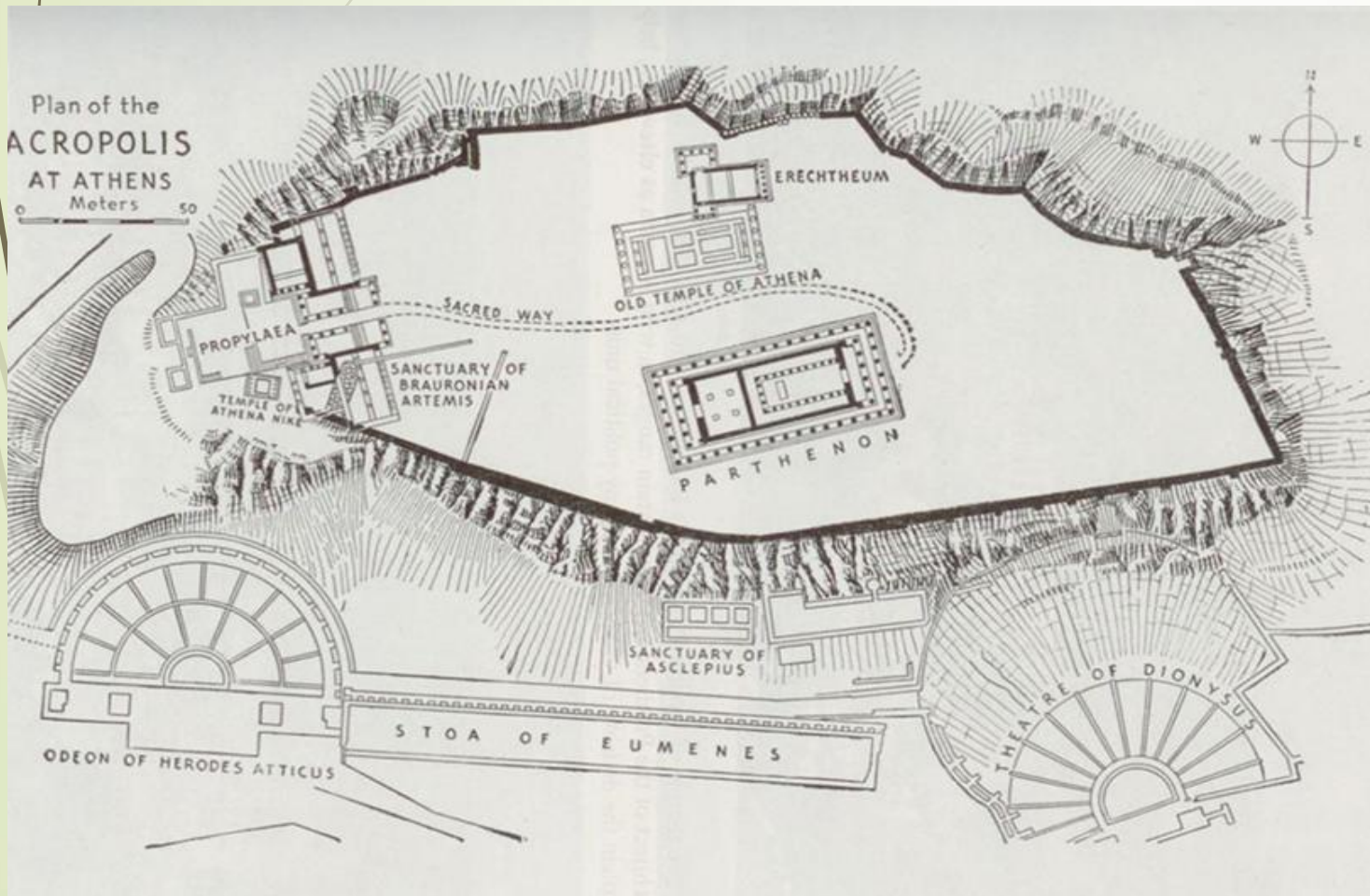
سایت آکروپولیس شهر آتن یکی از مهم ترین سایت های تاریخی که شامل:

-معبد آتنا نیکه

-دروازه پروپولایا

-پارتنون

-ارختیون

سایت آکروپولیس

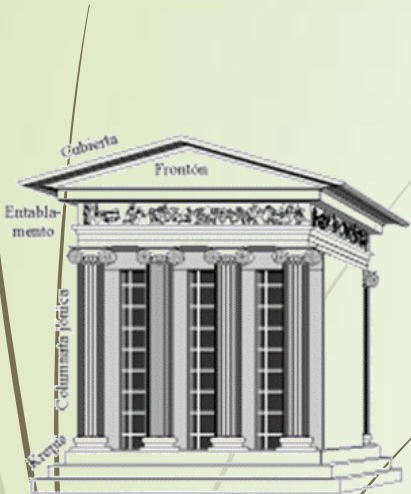
معماری

■ معبد آتنا (الهه پیروزی) در آکروپولیس آتن

-ساخت بر روی شالوده های معابد پیشین آکروپولیس در آتن
-معبد اصلی آتن ← غارت در هنگام جنگ های پارسی
-انتقال مجسمه الهه آتنه از آن به معبد سالامیس.

-قرار گرفتن در کنار سر در ورودی آکروپولیس

-نخستین و کهن ترین نمونه یونیک ساخته شده توسط یونانی ها

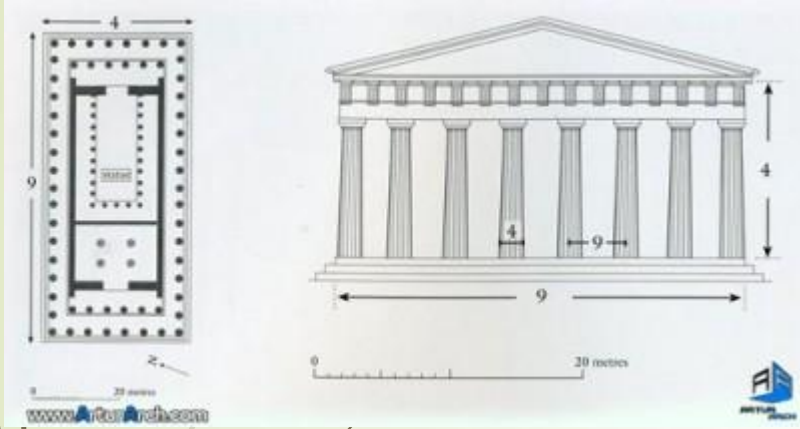
پلان و پرسپکتیو معبد آتنا

معبد ارختیون

معماری

Ancient Greece

➡ معبد پارتنون (قرن ۵ ق م) سال ۴۴۷ ق.م

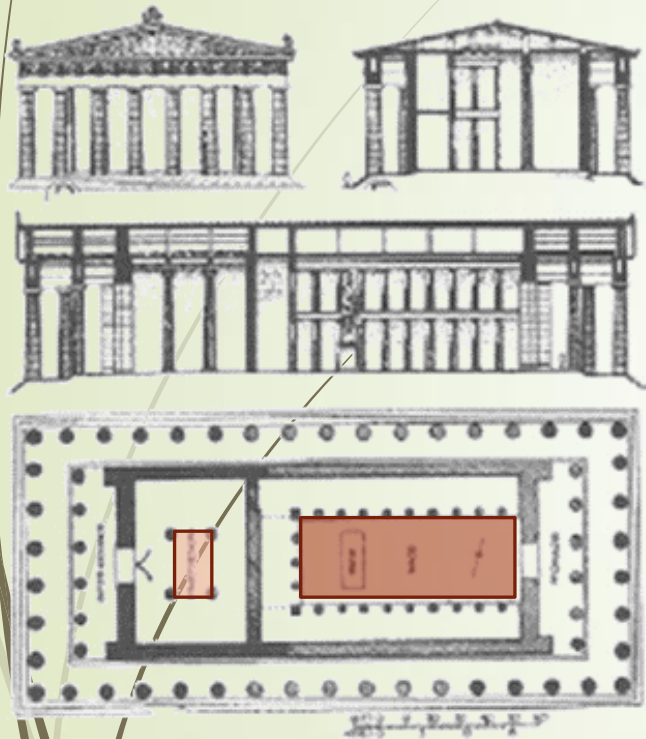
- معمار ← ایکتینوس با همکاری کالیکراتس و فیدياس مجسمه ساز
- ساخت روی پی های معبد قدیمی تر، یعنی معبد آتنا و با افزودن بر آن ها
- مهم ترین معبد سایت آکروپولیس به شیوه دوریک
- ساخت به افتخار الهه ی حافظ شهر آتن

معبد پارتنون

- بزرگ ترین شاهکار معماری یونان از حیث اندازه و ظرافت اجزاء
- بر پای ایستادن ستون های مرمرین بیش از ۲ هزار سال
- معبدی دور ستونی ۷۲ متر طول، ۳۳ متر عرض، ۱۸ متر ارتفاع
- پلانی دور ستونی ۸ (به جای ۶) در ۱۷
- برای الهه آتنا روی بلند ترین نقطه تپه آکروپولیس

معماری

معبد پارتنون

■ جایگاه مقدس (مقصوره) ۲ بخش دارد:

- بخش بزرگ تر ← تندیس آتنا، ساخت آن از چوب عاج و طلا به ارتفاع ۱۲ متر
 - بخش کوچک تر ← خزانه داری، خزانه اصلی شهر، دارای ۴ ستون یونیک
- اضافه شدن ردیف ستونی جلوی هر دو مدخل

■ ظرافت های معبد:

- سکوی پله دار تحذب ظریفی دارد و احساس نشدن انحنای آن
- داشتن شیب ملایم به درون ستون ها و یکنواخت نبودن فواصل میان آن ها
- نزدیک شدن معبد به هم در ۴ نبش معبد
- ثابت نبودن قطر ستون ها در دو سوی نبش ها ← اضافه شدن بر قطر آن ها

معماری

← فضای شهری و بناهای عمومی

-الگوی اصلی شهرهای یونانی (پولیس Polis) بر بنیان شهرسازی بین النهرین و مصر
-طراحی بیش تر شهرها در مقیاس انسانی

عالی ترین فرهنگ کلاسیک در جایی(آتن) که شهر و شهرداری آن از نظر شهرسازی و بهداشت عقب افتاده و رقت انگیز بود

■ **ساختمان های یونانیان در زمینه های فرهنگی و اجتماعی شهر :**

استوا، بولئوتریون، ثولوس، استادیون، گومناسیون و تئاتر

■ فواید:

-تغییر ریخت شهر

-انگیزه مبادلات فرهنگی

معماری

➤ آگورا (میدان بازارگاه) سده ی ششم تا چهارم ق.م

- یکی از مهم ترین فضاهای عمومی و در مرکز شهر و قلب تپنده شهر
- بازاری فراخ و وسیع و فضایی محدود و مشخص و ستون هایی در اطراف
- انجام دادوستد

۲ ویژگی اصلی:

سرپوشیده نبودن و محدود بودن

بخش اعظم ساختمان های عمومی به صورت نامنظم در این فضا:

بناهای عمومی، معابد مهم، تئاتر و ورزشگاه

۳ دوره ساخت آگوراها:

۱- کلاسیک قرن ۵ ق.م ۲- هلنی قرن ۳ ق.م ۳- رومی قرن ۲ میلادی

سایت پلان آگورا

معماری

استوا (رواق)

استوا

-رواقی یک تکه با پلانی L شکل و یا U شکل
-مکانی برای معاملات تجاری و جایگاه مباحثه ی فیلسوفان

-بخش اصلی :

دو راهرو در عمق و دو طبقه در ارتفاع

-پله های ارتباطی:

در منتهی الیه به صورت فضایی مستقل

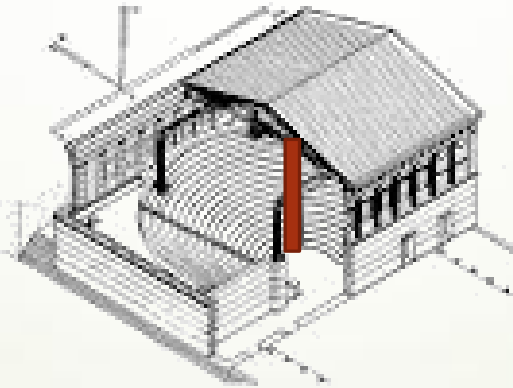
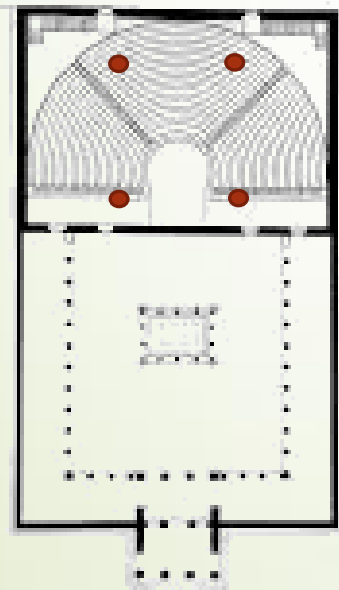
-نمونه:

بزرگترین استوا، رواق آتالوس II در قرن دوم قبل از میلاد در شرق آگورای آتن
دارای دو راهرو در عمق به ارتفاع دو طبقه

معماری

بولتوتریون (تالار شورا)

- ایجاد مسائل جدید و نداشتن راه حل بنیادی برای طرح معماری این ساختمان ها به علت اندیشیدن پیوسته به سازه های قابی شکل سنگی
- فضاهای درونی سقف شیب دار چوبی
- ننگه داشتن تیر های شیبدار سقف
- با ردیفی از ستون های بلندتر که با دیوار بنا فاصله می گرفتند
- گاهی با ۴ ستون داخلی صورت می گرفت
- برای محدود نشدن میدان دید

معماری

Ancient Greece

ثولوس

► ثولوس

-بنای گردی که عمدتاً برای تجمع مدیران و صاحب منصبان شهری
-نقش غذاخوری برای مدیران در آگورای آتن
-شبيه به معماری مقبره های مدور یونانی

-ستون های آن به شیوه دوریک و یا یونیک، محاط با پلان گرد آن
-سقف مخروطی شکل و با مصالح چوبی
-علت نام گذاری ← شکل پلان دایره ای
ستون هایی گرداگرد یک اتاق دایره شکل

-پوشش گنبدی سقف بخاطر این نوع پلان
-استفاده از هر سه شیوه معماری در اکثر مواقع
-بهترین نمونه ها در دلفی، آتن، اپیداوروس

معماری

▶ استادیون (ورزشگاه روباز)

- مکان در پایین ترین نقطه ی شهر
- عمدتاً برای اجرای مسابقات ورزشی ،سیرک و نمایش های ملی و آیینی
- معماری به صورت حجمی مستطیل شکل با دو نیم دایره در انتهای آن
- طراحی فضای نشیمن مانند تئاتر بر روی شیب زمین
- فضاهای کوچکی جهت ارائه ی خدمات جنبی
- بالندگی و توسعه این بناها در شهرهای رومی

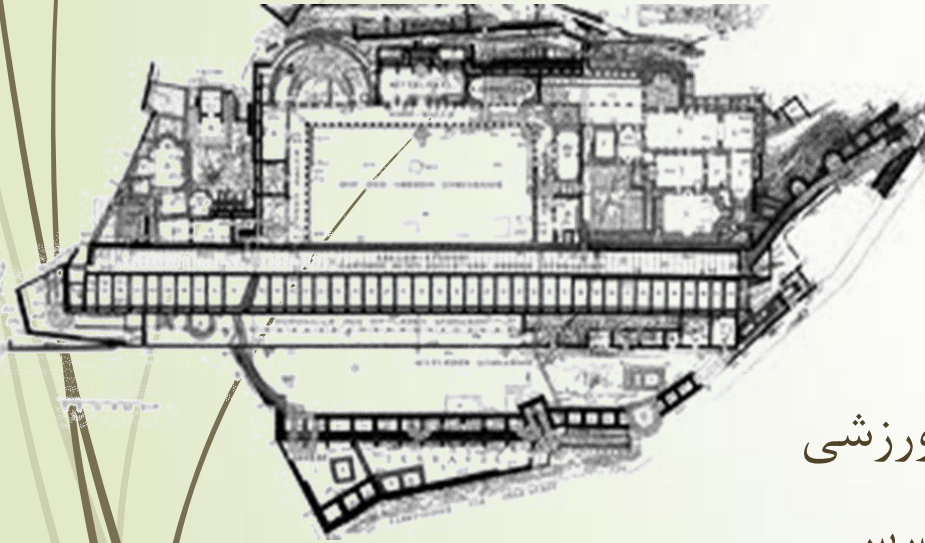
رومی ها کلمه (استادیون) یونانی را در زبان لاتین به صورت (استادیوم) ثبت کردند

معماری

Ancient Greece

► گومناسیون (ورزشگاه سرپوشیده)

-مکانی برای تمرین های جسمانی مثل ژیمناستیک،تمرین های روحی -روانی محقق شدن با آموختن علم و هنر
مهم ترین ← پرگامون

سایت پلان گومناسیون، پرگامون

-گنجایش بیش از ۱۰۰۰ نفر ، سه بخش دارد:

. هر بخش روی فضای وسیع تراس مانند

. تراس فوقانی بزرگ تر از دو تراس دیگر

. بخش غربی فضاهای جنبی فرهنگی-هنری برای تئاتر و تدریس تئوری های ورزشی

. بخش شرقی اتاق هایی جهت استحمام ورزشکاران سایر اتاق ها برای کلاس درس

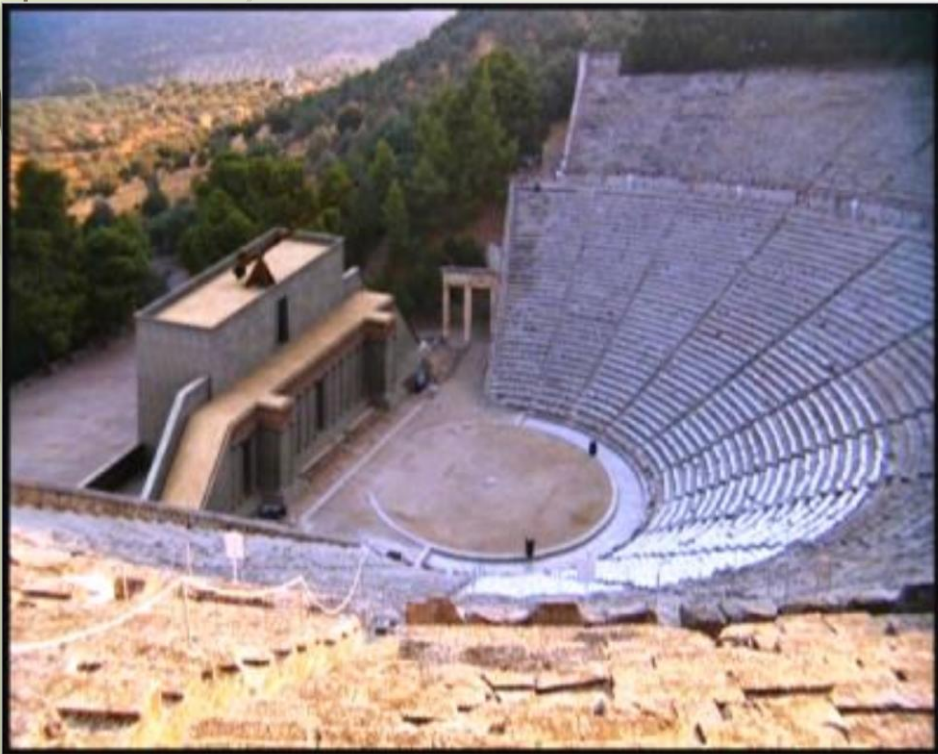
. زیرزمین اتاق ها و تاسیسات

رومی ها کلمه (گومناسیون) یونانی را در زبان لاتین به (گومناسیوم) ثبت کردند.

معماری

تئاتر

- فضای اختصاص یافته به نمایش از مهم ترین فضاهای عمومی
- کارکرد آیینی و کارکرد اجتماعی
- منشاء نمایش جنبه ی مذهبی
- عبادت بودن نمایش در یونان باستان، ولی **عبادت** خدایانی که:
 - طالب به کار افتادن عقل بشر
 - ایجاد وحدت میان مردم
- عاملی برای وفاداری آنان به نهاد های جدید جامعه دولتشهری

تئاتر

معماری

Ancient Greece

► اپیداوروس

- طراح پولوکلیتوس، اواسط قرن ۴ ق.م
- زیباترین و متناسب ترین تئاتر در یونان
- بنایی **سنگی** در دامنه کوه و گنجایش ۲۰ هزار نفر
- قطر دایره صحنه ی نمایش ۲۰.۳ متر

-**جایگاه تماشاگران** ← پلکانی رفیع و حول قطعی از این دایره قرار گرفته دارای ۵۵ ردیف پله ی سنگی

که به صورت افقی به دو بخش تقسیم شده

-چندین راهروی شعاعی و نسبتا پهن

-ارتفاع سکو های پایینی ۱۰ سانتی متر کوتاه تر از سکوهای بالایی

معماری

ادئون

- بنای کوچکی برای برگزاری مراسم و مسابقات و محافل ادبی
- سالن ساز و آواز
- پلان دایره یا چهارگوش ، مسقف
- ستون هایی در اطراف آن ، گاهی به شکل نیم ستون در دیوار

